

30. Functioneel aanraken is overbodig, een affectieve aanraking mag wel!

Als ik aan deze column begin, zie ik dat dit de 30^e column is die ik voor de ZwembadBranche schrijf. Maart 2010 werd ik door Raymond Leever gevraagd om columns voor ZBB te schrijven. Sindsdien ben ik ieder nummer van de partij. Het is voor mij een geweldige gelegenheid om voor een groot platform mijn gedachten op papier te kunnen zetten en mijn ideeën te kunnen delen met anderen die betrokken zijn bij kinderen die leren zwemmen. Met elkaar van gedachten wisselen over hoe een kind de zwemles ervaart of hoe je op de prettige wijze met kinderen omgaat die leren zwemmen. Zo wil ik mijn bijdrage leveren aan een veilig klimaat waarin een kind leert zwemmen. Het gaat mij om het welbevinden van een kind.

Het welbevinden van het kind komt soms in het gedrang door het beetpakken van lesgevers.. Functionele aanraking is volgens de Gedragscode Zwembadbranche aanvaardbaar. Daar ben ik het niet mee eens. Het is overbodig kinderen vast te pakken om hen de beweging te laten maken, die jij als lesgever wilt dat het kind maakt. Leren zwemmen en aanwijzingen geven kan uitstekend zonder vastpakken. Jouw functionele vastpakken, schakelt voor een groot deel de tastzin uit. Door het kind niet vast te pakken, ontwikkelt een kind sneller watergevoel en dat versnelt het leren zwemmen.

Voorbeelden van vastpakken zijn het buigen van de benen van een, terwijl je je hand onder de rug hebt. Als de hoofdhouding nog niet helemaal goed is, wordt de knie onder de rug gezet en is er een hand vrij om het hoofd iets naar achteren te buigen. Er kan nog meer. Een kind voorzichtig bij het hoofd pakken en een stukje slepen, omdat het kind het hoofd iets te ver naar achteren heeft tijdens het oefenen van de enkelvoudige rugslag. Tijdens het slepen wordt het hoofd meer naar voren gebogen. Of een kind dat ingespannen de schoolslagcombinatie aan het oefenen is, van achteren benaderen en dan onverwacht de benen pakken en buigen. Een worpje mee geven aan 1 been bij de kopsprong; er zijn legio voorbeelden van beetpakken.

Pak het kind niet beet, maar maak je aanwijzing op andere wijze duidelijk. Er is minder angst om een kind beet te pakken, dan om het aan te raken. Natuurlijk is aanraken door Benno L. en trawanten in een slecht daglicht komen te staan. Die verkrampde houding hierover is niet terecht en onnodig. Een goede aanraking op het juiste moment is noodzaak, mits in de beleving van een kind óók zo is. Lees "Pedagogisch contact" van Simone Mark. Affectieve aanraking is een

levensbehoefte die leidt tot verbondenheid met jezelf, de ander en de wereld om je heen, aldus Mark.

Bij het lesgeven zie ik vaker “beetpakken” dan “aanraken”. Ik heb al diverse discussies met lesgevers en hun leidinggevenden gevoerd. Hun reactie is “het kan wel, het heeft mijn voorkeur of ik doe het omdat ik het gewend ben, ach het kan best”. Er is onvoldoende besef hoe indringend beetpakken is. Het liefst zou ik functioneel beetpakken verbieden. Ieder mens heeft zijn eigen primaire ruimte. Dat is de ruimte van 0 cm en 30 cm om je heen. Je komt in het prive domein van het kind. Daar mogen alleen mensen komen die je dierbaar zijn of waar je troost zoekt. Soms mag jij in de ruimte komen op initiatief van het kind zelf. Een kind dat uit zichzelf komt vragen of je hem wilt vastpakken om hem te helpen is oke.

De lesgever die aangeeft “ik heb het gevraagd en het kind vond het goed”, moet zich zelf de vraag stellen óf een kind nee kan zeggen. Zou dat “nee” van het kind worden geaccepteerd door een lesgever? Ik betwijfel het. Lesgevers maken, misschien onbewust, té vaak en té veel gebruik van hun macht binnen de zwemles. Ik zou het overigens geen gebruik van macht willen noemen, maar misbruik maken van macht. Onder de noemer “het is voor je eigen bestwil” denderen we met regelmaat over het kind heen. Functioneel aanraken zoals het officieel heet, geeft je geen veilig gevoel. Een affectieve aanraking geeft je wel een veilig gevoel. Vanuit een veilig gevoel ontwikkel je vertrouwen. Een kind dat verdriet heeft kan je met een gerust hart troosten. Doe het in openbaarheid en vermijdt afgesloten 1:1 op situaties. Wees je er bewust van dat het kind een afhankelijkheidsrelatie met je heeft. Pedagogisch contact is noodzakelijk, beetpakken is overbodig.

Voor iedere lesgever een prachtige voornemen voor 2016:

Affectieve aanraking geeft verbondenheid en mag wel en beetpakken mag niet.